

9.4.2025

Helsingin kaupunginmuseon lausunto poikkeamisesta osoitteessa Lapinlahdenkatu 16, Kamppi

HEL 2024-017338 T 10 04 01

Helsingin kaupungin Kaupunkiympäristön toimialan Tilat-palvelu on hakenut lupaa saada poiketa asemakaavasta osoitteessa Lapinlahdenkatu 16. Hankekuvauksen mukaan kappeli- ja obduktiorakennus siirretään osoitteesta Mechelininkatu 1 Marian kasvuyrityskampuksen KTY-1-korttelialueen kaakkoiskulman rakennusosalalle osoitteeseen Lapinlahdenkatu 16. Asemakaavan mukaan kyseiselle rakennusosalalle u-s-1 tulee siirtää asemakaava-alueen 1800-luvun rakennuskantaa edustava puurakenteinen sairaalarakennus. Rakennuksen uusi käyttötarkoitus on kaavan mukaisesti liike-/palvelurakennus. Kaupunginmuseo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Vuosina 1893–95 rakennettu kappeli, obduktiosali ja ruumishuone-rakennus (rakennus 13) kuuluu Kampissa silloiselle Marian sairaala-alueelle 1890-luvulla rakennettuun arkkitehti Onni Törnqvistin suunnittelemaan sairaalarakennusten kokonaisuuteen. Rakennuksen 13 lisäksi kokonaisuuteen kuuluivat kolme kulkutautipaviljonkia, tarkkailupaviljonki, desinfiointivierasmaja sekä ulkorakennus alempana etelärinteessä. Rakennuksen 13 paikaksi valikoitui alun perin sairaala-alueen länsireuna, koska sieltä oli lyhyt matka kadun yli hautausmaalle. Rakennus on toiminut koko käyttöhistoriansa ajan alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan. Toiminta rakennuksessa loppui Marian sairaala-alueen toiminnan päättymisen myötä vuonna 2014.

Asemakaavasta poikkeamista haetaan rakennuksen kerroslukuun, laajuuteen, rakennusalan ulkopuolelle rakentamiseen sekä pihan päällystämiseen. Kaavassa rakennuksella on kerroslukumerkintä I. Rakennus on kuitenkin suunniteltu kaksikerroksiseksi ja se on perusteltu lupahakemuksessa seuraavasti: ”Rakennuksen muoto ja sisäänkäynnin paikka mahdollistavat vain yhden kaavan mukaisen sijainnin rakennuspaikalla. Rakennuspaikan rinteeseen suunta, Marian aukion ja Marian puiston korkomaailma mahdollistavat rakennuksen vertikaalisen sijoittamisen siten, että kellari ei merkittävästi korota rakennusmassaa. Asiakastilojen sijoittaminen kellariin elävöittää Marian aukiota, tekee ravintolasta kutsuvamman ja muodostaa luontevasti esteettömän sisäänkäynnin ja asiakashissiyhteyden ravintolan pääkerrokseen. Asiakastilojen lisäksi ravintolatoiminnan tarvitsemia aputiloja on sijoitettu kellariin.”

Poikkeamista haetaan myös rakennuksen laajuuteen liittyen. Kaavan laajuusmerkintä rakennukselle on 130 m², mutta rakennuksen suunnit-

9.4.2025

telu kaksikerroksiseksi muodostaa sallittua suuremman laajuuden. Suunniteltu kerrosala on 256 m² sisältäen pääkerroksen ja kellarin. Samalla tavalla laskettu ala aiemmassa rakennuspaikassaan oli 216 m², mikä myös ylittää kaavassa määrätyn laajuuden. Poikkeamista rakennusalan ulkopuolelle rakentamiselle haetaan, koska kaavassa osoitetut rakennusrunkoa mukailevat rakennusalan rajat ylitetään sisäänkäyntiportaan ja hissiäsiiven osalta. Rakennuksen alkuperäinen pääsisäänkäynti on rakennuksen ylemmässä, ns. pääkerroksessa, joten portaan rakentaminen on välttämätöntä. Hissisiipi oli osa rakennusta myös vanhassa sijainnissa. Uudessa rakennuspaikassa hissi palvelee oleellisesti uutta käyttötarkoitusta ja mahdollistaa rakennuksen esteettömän käytön. Tontin ja puiston välistä rajaa noudatetaan eikä rakennuksen toimintaan liittyvillä maanpäällisillä rakenteilla uloteta tontin ulkopuolelle. Pihan päällystämisen osalta poikkeamista haetaan, koska kaavassa rakennusalueen itäpuoli on merkitty puin ja pensain istutettavaksi alueen osaksi. Suunnitelmassa rakennuksen itäpuoli on ravintolan käyttöön tarkoitettu päällystetty piha, joka tukee ravintolakäyttötarkoitusta ja kaksikerroksisuutta.

Kaupunginmuseon kanta

Kaupunginmuseo on lausunut kappeli- ja obduktiorakennuksen (rakennus 13) purkamiseen ja uudelleen pystyttämiseen liittyen (21.1.2025). Kaupunginmuseo puolsi rakennusluvan myöntämistä hankkeelle. Museo myös totesi, että vaikka rakennus 13 siirretään alkuperäiseltä paikaltaan toisaalle Marian kasvuyrityskampuksella, se ei vähennä sen arvoa Marian sairaala-alueen alkuperäiseen rakennuskantaan kuuluvana rakennuksena.

Kaupunginmuseo puoltaa poikkeamisen myöntämistä hakemuksen mukaisesti.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö